

Konsert med stort symfoniorkester

Tromsø Byorkester

DELLBRÜCKER SYMPHONIKER

Ishavskatedralen søndag 2. juni 2013, kl 19.30

Dirigenter:

Mats Kjelling, Albert Gaede og Jakob Gaede

PROGRAM

Velkommen til konsert

Tromsø Byorkester ønsker velkommen til konsert med to orkestre slått sammen til ett: Tromsø Byorkester og Dellbrücker Symphoniker.

Dette er resultatet av et samarbeid som startet i forbindelse med en Europeisk orkesterfestival i Tallin, Estland våren 2012.

På denne festivalen deltok musikere fra Dellbrücke i Köln i Byorkesteret og vice versa, på den måten fikk begge orkestre styrket besetning

Senere fikk Tromsø Byorkester en henvendelse fra Dellbrücker Symphoniker om å ta i mot besøk fra orkesteret og arrangere en felles konsert i Tromsø.

På hver sin kant har begge orkestre kjørt prøver på programmet, og har siden torsdag denne uke øvd sammen på programmet. Vi håper dette blir en givende konsert for Tromsøpublikumet, som gjennom dette samarbeidet kan stille med et sterkt utvidet orkester besetningsmessig.

Program

Eivind Groven: *Hjalar-ljod*

Jean Sibelius: *Valse Triste*

Gustav Mahler: *Blumine*

Howard Shore: *Lord of the Rings,
Symphonic suite*

- *The fellowship theme*
- *The Prophecy*
- *Concerning Hobbits*
- *Three is Company*
- *In Dreams*
- *Shortcut to Mushrooms*
- *A Knife in the Dark*
- *Argonath*
- *The Breaking of the Fellowship*

---- kort pause ----

Georg Friedrich Händel: *Music for the Royal Fireworks*

- *Ouverture (Adagio – Allegro)*
- *Bourré*
- *La paix (Largo alla siciliana)*
- *La Réjouissance (Allegro)*
- *Menuets (II – I – II)*

Samuel Barber: *Adagio for Strings*

Richard Wagner: *Freudig begrüßten wir
die Edle Halle (fra Tannhäuser)*

Eivind Groven (1901-1977) var selvlært komponist, men også musikkforsker, folkemusikksamler og spelemann. Han har røtter i en rik kulturtradisjon fra Telemark og er nok en av de mest mangfoldige, særpregede og betydelige musikkpersonligheter i Norge på 1900-tallet. Han var i første rekke komponist, men også musikkforsker, folkemusikksamler, en dyktig hardingfelespiller og oppfinneren av det renstemte orgelet. Han skapte store verk som to symfonier og en klaverkonsert men også mange i mindre format, gjerne med hardingfela i fremtredende rolle. Hans best kjente komposisjon som orkesteret spiller i kveld er ouverturen «*Hjalarljod*», som ble skrevet til, og premiert ved en konkurranse i anledning Oslos 900-årsjubileum i 1950 og åpningen av Oslos rådhus. Tittelen er sammensatt av "hjale" som betyr å synge eller rope så det ljoner i skog fjell og "ljod" (lyd), og betegner en måte for eksempel en gjeter gir seg til kjenne i naturen. Verket er rikt på kontraster og klangfarger, har en stram oppbygning med en gjennomgående gangarrytme.

Jean Sibelius (1865-1957) er Finlands kanskje mest kjente komponist fra senromantisk periode i musikkhistorien. Han studerte komposisjon i Helsinki (på det som i dag heter Sibeliusakademiet) samt i Wien og Berlin, og samtidig også juss, som han etter hvert ga opp. Sibelius skapte en rekke verker, deriblant syv symfonier. «*Valse triste*», opus 44:1 ble skrevet i 1903-04, og inngår i tonesettingen «*Kuolema*» («Død»), et skuespill skrevet av Arvid Järnefelt, som var far til Sibelius' kone fra 1892. «*Valse triste*» er som tittelen indikerer, en trist og langsom vals omsluttet av et friskere mellomparti.

Gustav Mahler (1860 – 1911) er en av senromantikkenes mest kjente komponister, østerriker, men født i det som i dag er den Tjekkiske Republikk. Mahler var nok i sin tid aller mest kjent som dirigent, mens hans musikk ble mer gradvis anerkjent. Mahlers symfonier er bærebjelken i hans produksjon. *Blumine* er navnet på den andre, og langsomme satsen i hans symfoni nr. 1. "*Blumine*" var opprinnelig leilighetsmusikk til Joseph Victor von Scheffel's dramatiske dikt "*Der Trompeter von Säckingen*" før den ble omarbeidet til en symfonisats. Satsen

hadde en liten besetning i forhold til de øvrige symfonisatsene. Etter tre oppføringer av symfonien tok Mahler satsen ut i 1896. «*Blumine*» ble faktisk ganske glemt inntil notene gjenfunnet i 1966 ved Yale-universitetet i USA og stykket ble fremført av komponisten Benjamin Britten året etter. Stykket spilles i vår tid ofte sammen med sitt "opphav" – første symfoni.

Howard Leslie Shore (født 1946) er en prisbelønnet kanadisk komponist kjent for å ha satt musikk til over 80 filmer, deriblant «The Lord of the Rings». «Lord of the Rings» er egentlig tre episke fantasifilmer laget mellom 2001 og 2003, bygget over J. R. R. Tolkiens bok av samme navn. Orkesteret spiller «*Symfonisk suite*» basert på denne filmmusikken.

Georg Friedrich Händel (1685-1759) var tyskfødt, men virket store deler av livet i London. Han er, ved siden av Bach, i dag kanskje den mest kjente av barokkens komponister. Han skrev en rekke operaer, oratorier og orkesterverker. Ett av hans mest populære verk "*Music for the Royal Fireworks*" (HWV 351) ble skrevet i 1749 til et kongelig fyrverkeri i Green Park i London i anledning en vellykket krigsavslutning. Ved premieren ble musikken godt mottatt, men rakettene satte scenen i brann, og musikken ble derfor oppført noen dager senere et annet sted med, og med over 12000 mennesker til stede. Verket åpner med en fransk ouvertyre etterfulgt av de fire satsene *Bourrée*, *La Paix*, *La Réjouissance* samt *Menuett I og II*. *La Réjouissance* vil mange huske som tittelmusikken til musikkkonkurransen «Kontrapunkt» som gikk på TV i en rekke år.

Samuel O. Barber III (1910-1981) var en amerikansk komponist som skrev både operaer, korverker og instrumentalverker, og han var en av de mest betydelige komponister i det 20. århundre. Orkesteret spiller i kveld ett av hans mest kjente verker, «*Adagio for strykere*» fra 1936. Stykket ble opprinnelig skrevet som andresats til hans strykekvartett op. 11. To år senere omarbeidet han dette til strykeorkester. I denne formen ble det første gang oppført i USA under den berømte dirigenten Arturo Toscanini, og har siden den gang fått en fast plass i orkesterlitteraturen. Mange vil kjenne denne musikken fra Oliver Stones film «Platoon».

Richard Wagner (1813-1883) var en tysk komponist, dirigent, musikkteoretiker og forfatter. I år feires hans 200-årsjubileum. Han er i første rekke kjent for sine operaer eller

«musikkdramaer» som han selv kalte dem. Wagner bidro til musikkens utvikling med sin idé om det totale kunstverket eller enhetskunstverket. Operaen Tannhäuser er fra 1845 og orkesteret spiller i dag fra operaens andre akt, scene IV («*Freudig Begrüßten wir die Edle Halle*»). Handlingen i Tannhäuser er inspirert av den tyske forfatteren Heinrich Heine, men også andre kilder som 1500-tallsballaden «*Das Lied von dem Danheuser*». Wagner skrev selv teksten, og den bringer sammen gamle venusmyter og tradisjonen fra 1400-tallets «Minnesangere». Wagner var og forblir en kontroversiell person, både for sine musikalske og dramatiske bidrag og for sine antisemittiske og politiske overbevisninger.

Støtt Tromsø Byorkester gjennom Tipping/Lotto!

Tromsø Byorkester er registrert i Frivillighetsregisteret, og kan motta penger fra Grasrotandelen. Registrer Tromsø Byorkester som mottaker av "din" grasrotandel ved å registrere strekkoden til høyre hos kommisjonæren, så går 5% av din tippeinnsats til Tromsø Byorkester!

TROMSØ BYORKESTER

Organisasjonsnummer: 911571250

32774911571250

Tromsø Byorkester er Tromsøs eget amatorsymfoniorkester. Orkesteret ble dannet som et kurs under Troms Musikkråd i 2003, og feirer dermed 10-årsjubileum i år, noe som ble markert med en jubileumskonsert tidligere i vår. Orkesteret er et tilbud til byens amatørmusikere og musikkstudenter som ønsker å være med å spille i et symfoniorkester. Orkesteret er også et tilbud til byens publikum, med ca. 4 årlige konserter med symfonisk musikk.

I år ble også orkesteret omorganisert til en egen frivillig organisasjon, så nå står orkesteret "på egne bein". Orkesteret har en kjerne på 35-40 dyktige amatørmusikere, og henter inn ekstra besetning ved behov, og kan komme opp i 60 musikere på konsert. Vi er åpne for å ta i mot nye medlemmer der vi har plass, dette gjelder spesielt for strykere og messing. Øvelsene er ukentlig, og vi legger opp til et program som skal gi et musikalsk utbytte for medlemmene samtidig som det vil utgjøre et interessant konserttilbud for byens publikum.

Dellbrücker Symphoniker er et orkester fra Köln som ble dannet i 2005. Initiativet ble gjort av flere musikere i bydelen Dellbrücke i Köln, og hadde som mål å samle musikerfamilier med venner, profesjonelle og engasjerte amatørmusikere i et lokalt symfoniorkester. En sentral oppgave for orkesteret er å ta med barn og ungdom i orkesteret. Dette oppnår de gjennom å arrangere musikken ved å tilpasse stemmene slik at også mindre rutinerne ungdommer kan ha utbytte av å være med. Slik består Dellbrücker Symphoniker til en stor grad av foreldre og barn som spiller sammen. Orkesteret holder årlig et større antall konserter i

deres nærområde, og har også sett det som en viktig oppgave å gi unge dyktige solister en mulighet til å framføre soliststykker med orkesterakkompagnement.

Dirigentene

Mats Kjelling, opprinnelig fra Bodø, har sin utdanning fra Musikkonservatoriet i Tromsø og Det Jyske Musikkonservatorium i Århus i Danmark. Han har bred erfaring som ensemblemusiker, både i orkester og med mindre ensembler, og har blant annet spilt sammen med London Symphony Orchestra, London Brass, Århus Symfoniorkester, Aalborg Symfoniorkester, Arctic Brass og Forsvarets Stabsmusikkorps. Fra 2004-2010 var han

ansatt som solotubaist i KZN Philharmonic Orchestra i Durban, Sør-Afrika. For tiden bor og jobber han i Tromsø som både dirigent og tubaist.

Albert Otto-Gaede, født 1958, studerte klaver, musikk, tysk og filosofi ved Lærerskolen i Köln. Han er musikk- og tysklærer ved Genoveva-gymnaset i Köln. Som pianist har han spesielt utmerket seg gjennom framføring av samtidsmusikk i tallrike uroppførrelser og radiosendinger. Han har ledet Dellbrücker Symphoniker siden starten.

Jakob Gaede (f. 1990) studerte på Musikkhøyskolen i Köln med hovedfag i orkesterdireksjon. Han har dirigert Dellbrücker Symphoniker ved flere anledninger og på skolekonsert ved Nicolaus Cusanus Gymnas bl. a. Saint-Saëns Juleoratorium. Han har også dirigert Altenberger Domkor i flere koroppsetninger.